

De RAGCA (Risk Assessment Group-Covid Animals), een groep van managers en experts op het vlak van diergezondheid die zijn nut en doeltreffendheid heeft bewezen tijdens de Covid-crisis

Begin 2020 werd de mensheid geconfronteerd met een nieuwe virale pandemie, Covid-19. Al zeer snel werd duidelijk dat SARS-CoV-2, het virus dat Covid-19 veroorzaakt, zeer waarschijnlijk afkomstig is van wilde dieren. Bovendien is ook gebleken dat het virus gemakkelijk zijn weg kan terugvinden naar het dierenrijk via de besmetting van zogenaamde “gevoelige” diersoorten na mogelijke contacten tussen besmette mensen en deze dieren. Het tweede gerapporteerde geval wereldwijd van Covid-19 bij dieren, tevens het eerste geval bij een kat, werd in maart 2020 in België ontdekt. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen en door de grote onzekere context, heeft het onafhankelijk Wetenschappelijk Comité (SciCom) ingesteld binnen het FAVV zeer snel een eerste spoedraadgeving uitgebracht. Deze spoedraadgeving ging over dieren die via de mens besmet zijn en de risico's voor andere personen waarmee deze dieren mogelijk in contact zouden zijn gekomen.

Op initiatief van het FAVV werd vervolgens zeer snel een Risk Assessment Group-Covid Animals (RAGCA) opgericht (april 2020). Deze groep kreeg van de federale RAG het mandaat om de risicobeheerders en de besluitvormers bij te staan in hun acties ten aanzien van het zoönotische risico m.b.t. de besmetting van dieren met het SARS-CoV-2-virus. Daarbij werd vooral rekening gehouden met de beperkte kennis over dit onderwerp bij het begin van de pandemie. De RAGCA bestaat uit wetenschappers, risicomangers, specialisten in veterinaire epidemiologie en virologie en diergezondheidsexperten zoals leden van het SciCom, specialisten van de Belgische faculteiten diergeneeskunde, leden van het nationaal referentielaboratorium (Sciensano) en overheidsmanagers (FAVV, FOD Volksgezondheid), waaronder de Belgische Chief Veterinary Officer (CVO) en de Belgische afgevaardigde bij de Wereldorganisatie voor Diergezondheid (OIE). Gedurende de rest van het jaar 2020 heeft de RAGCA dagelijks de actualiteit geanalyseerd, alsook de nieuwe kennis die werd geproduceerd over SARS-CoV-2 bij dieren. Er werden adviezen en aanbevelingen uitgebracht die bestemd waren voor de autoriteiten en het publiek. Er werden verschillende risicobeoordelingen uitgevoerd in nauwe samenwerking met het SciCom. Er werd actief gecommuniceerd met de diergezondheidssector in de ruime zin van het woord met betrekking tot deze risico's en hoe deze kunnen worden gereduceerd. De RAGCA heeft ook bijgedragen tot de implementatie van een wetgevend kader dat toelaat om deze risico's gemakkelijker te beheersen (besmetting met SARS-CoV-2 is zo bijvoorbeeld aangifteplichtig geworden voor alle diersoorten). Ten slotte werden er plannen voor het toezicht op dieren opgesteld wanneer dit nodig bleek. Dit was bijvoorbeeld het geval voor de Belgische nertsbedrijven vanaf begin september 2020. Op dat ogenblik was FOD Volksgezondheid nog niet bezig met de specifieke risico's van deze diersoort, die enige tijd later in Denemarken aan het licht zouden komen.

Eind 2020 is de rol van dieren in de pandemie bij de mens veel duidelijker geworden: momenteel spelen ze geen grote rol in de overdracht van het SARS-CoV-2-virus op de mens. Slechts enkele diersoorten, met name de soorten die gevoeliger zijn voor besmetting (nertsen in het bijzonder), kunnen voor problemen zorgen in bepaalde situaties waarbij er nauwe contacten zijn tussen mens en dier. Er zal echter voortdurende waakzaamheid aan de dag worden gelegd wat betreft hun aandeel in de overdracht van het virus.

De RAGCA, een initiatief van het FAVV dat ook administratief wordt ondersteund door het Agentschap, is een succesvol samenwerkingsverband in de Belgische diergezondheid dat kadert binnen de “One Health”-context. Binnen die context zou de groep een belangrijke rol kunnen blijven spelen op basis van aangepaste en uitgebreide referentietermen. De RAGCA zou immers dienst kunnen doen als de referentiegroep bij uitstek voor het onderdeel “diergezondheid” binnen een grotere multidisciplinaire groep die belast is met de permanente beoordeling en bewaking van de risico’s in het kader van een pandemie met een dierlijke oorsprong.

Voor meer informatie :

<http://www.favv.be/professionelen/publicaties/mededelingen/covid19/dieren.asp>